

PROFESORĖ HABIL.DR.

Emilija Daktaravičienė

Trumpa biografija

Prof. E. Daktaravičienė (Kublickaitė) gimė 1919 m. rugsėjo 27 d. Ruonių vienkiemyje (Žeimelio valsčius, Šiaulių apsk., dabar Pakruojo raj.). 1926–1930 m. mokėsi Žeimelio pradžios mokykloje, o 1931–1935 m. – progimnazijoje. 1935–1940 m. mokėsi Linkuvos gimnazijoje. 1940–1942 m. mokėsi Gailėstingųjų seserų kursuose.

1943–1944 m. lankė Kauno universiteto medicinos Technikų kursus.

1944 m. įstojo į Kauno valstybinio universiteto Medicinos fakulteto medicinos skyrių.

1949 m. baigė Kauno VU Medicinos fakulteto Akių ligų katedros vyr. laborantė.

1951–1953 m. – KMI Akių ligų katedros klin. ordinatorė.

1953–1956 m. – Akių ligų katedros aspirantė Leningrado I. Mečnikovo medicinos institute. 1957 m. apgynė medicinos mokslų kand. disertaciją „Židininės reakcijos po tuberkulino sušvirkštimo ir jų reikšmė akių tuberkuliozės diagnostikoje“.

1956–1958 m. – KMI Akių ligų katedros asistentė.

1958–1988 m. – KMI Akių ligų katedros vedėja, 1977–1988 m. išrinkta Akių ir ausų, nosies, gerklės ligų katedros vedėja.

1963–1965 m. – KMI doktorantė.

1963 m. suteiktas docentės laipsnis.

1967 m. apgynė habilituoto daktaro disertaciją „Akies obuolio junginės kraujagyslių pakitimai sergant ateroskleroze, hipertontine liga“.

1969 m. suteiktas profesorės mokslų laipsnis. 1970–2001 m. Akių ligų klinikos Regos apsaugos laboratorijos vedėja.

Knygų „Akių ligų praktikos darbai“ (1974), „Glaukoma ir jos profilaktika“ (1982), „Akies junginės mikrocirkuliacijos klinikiniai aspektai“ (1988) ir „Akių ligos“ (1992) bendraautorė.

„Yra du norai, kurie išsipildę gali atnešti žmogui laimę, – būti naudingam ir turėti ramią sąžinę“

Apie 300 mokslinių, 100 oftalmologijos mokslo populiarinimo straipsnių autorė, 3 išradimų ir 22 rac. pasiūlymų bendraautorė. Aktyviai dalyvavo ruošiant ir įgyvendinant Akių ligų klinikos projektą. 1970 m. profesorės iniciatyva įsteigtoje Regos apsaugos laboratorijoje buvo atliekamas mokslinis darbas, ginamos disertacijos, kuriami ir taikomi praktikoje nauji gydymo, tyrimo metodai. Prof. E. Daktaravičienė vadovaujant apginta 13 kandidatinių disertacijų.

Profesorė vadovavo Kauno m. ir zonos, taip pat respublikos oftalmologų draugijai, dalyvavo trachomos likvidavimo organizaciniame darbe.

1994 m. prof. E. Daktaravičienė pasitraukė iš pedagoginio darbo, tačiau kituose oftalmologijos klinikinio darbo baruose tebedalyvauja. Profesorei vadovaujant, 1994 m. įsteigtas Lietuvos sergančiųjų retinitis pigmentosa (RP) sąjunga, taip pat ji aktyviai dalyvauja Katalikiškojo Prano Daunio fondo akliems remti veikloje.

Prof. E. Daktaravičienė – Lietuvos aklujų, Lietuvos oftalmologų, Pabaltijo oftalmologų, Lietuvos glaukomos draugijų garbės narė.

Prof. E. Daktaravičienės darbas įvertintas KMU, LASS, Sveikatos apsaugos ministerijos garbės raštais, padėkomis, medaliai „Už pasižymėjimą darbe“, 1979 m. suteiktas Respublikos nusipelnusios mokslo veikėjos vardas, 1994 m. profesorė apdovanota Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

Iš kokio krašto esate kilusi? Kokioje šeimoje augote?

Gimiau beveik Lietuvos ir Latvijos pasienyje, apie kilometrą nuo Žeimelio miestelio ir tiek pat nuo Latvijos sienos. Tuo metu valstybinę sieną ženklino griovys ir iš abiejų pusių įrengtos muitinės. Pasienio gyventojai už 5 litus gaudavo leidimus ir, perėję sieną, galėjo svečiuotis vieni pas kitus. Su kaimynais latviais draugiškai sutardavome, jokių nacionalinių klausimų, juo labiau konfliktų, nekildavo. Latviai mokėjo lietuviš-

kai, o mes laisvai kalbėjome latviškai. Anksti netekau tėvo, jo beveik neprisimenu. Man buvo gal vieneri metai, kai tėvelį nušovė, nes jis pasipriešino vagims, kurie vedėsi arklius iš mūsų sodybos. Girdėjau žmones kalbant, kad drąsus žmogus buvęs. Vėliau mama antrą kartą ištekėjo ir turėjo dar dvi dukras, mano seseris. Augau kaip visi to meto kaimo vaikai.

Visuotinis skubėjimas dabar reiškiasi jau gimnazijose. Paaugliai verčiami rinktis profesinę kryptį labai anksti ir dėl to nukenčia bendrasis išsilavinimas.

Kaip susiformavo Jūsų polinkis į mediciną, kodėl pasirinkote oftalmologiją?

Mokiausi Žeimelio pradinėje mokykloje ir progimnazijoje. Kad galėčiau mokytis toliau, teko važiuoti į Linkuvą. Čia gimnazija veikė nuo 1923 m. ir Lietuvoje buvo žinoma kaip gerai mokinius paruošianti mokykla. Už mokslą teko mokėti 150 litų per metus, tais laikais tai buvo nemaži pinigai. Gimnazijoje dirbo puikūs pedagogai, gerai su jais sutarėme, juokaudavome, krėsdavome pokštus, bet niekada neperžengdavome leistinų bendravimo ribų, išlaikydami abipusį pagarbų atstumą. Negalėčiau pasakyti, kad gimnazijoje jau žinojau, ką veiksiu ateityje. Visos disciplinos buvo įdomios, negaliu kurios nors vienos išskirti. Buvau stropi, į viską gilinausi. Matydama dabartines švietimo sistemos reformas, laikaisi nuomonės, jog bendrasis išsilavinimas esti privalus. Kai jaunas žmogus per anksti nukreipiamas viena kryptimi, jam lieka mažiau galimybių gilintis į kitas sritis. Tačiau, jeigu nuspręsta anksti orientuoti jaunimą profesine linkme, sustiprintus dalykus turėtų dėstyti geri savo sričių specialistai. O kai pedagogas turi tik vidutinį žinių bagažą ir juo bando sudominti mokinių, kažin ar realūs tokie lūkesčiai. Visur, ir moksle, ir gyvenime, paviršutiniškumas neduoda rezultatų, neįaudina, neįkvepia. Didelė bėda, jog nemokome jaunų žmonių giliau mąstyti, susivokti.

Oftalmologiją pasirinkau galbūt dėl kelių priežasčių. Kai gyvenau su tėvais kaime, tekdavo matyti neregius elgetas, kurie klajojo iš vienkiamio į vienkiamį, iš kaimo į kaimą. Kai ateidavo prie mūsų sodybos, mama man įduodavo maisto, kad jiems nuneščiau. Galbūt tai įsirėžė mano atmintyje ir turėjo įtakos pasirenkant specialybę... Gailėjau tų elgetų, man atrodė, kad sunkiausia žmogaus būseną yra akluumas, kai viskas aplink juoda ir tamsu... Žinoma, pasirinkti mediciną turėjo įtakos ir gimnazijoje vykstantys vakarai, ypač po Trijų Karalių, kai susirinkdavo visi – pedagogai, buvę ir

Prof. O. V. Grušas
svečiavosi Akių ligų
katedroje, 1984 m.

esantys gimnazistai. Mes, jaunos gimnazistės, svajingai žiūrėdavome į pasitempusius uniformuotus kariūnus, solidžius gydytojus, gražias ponias ir ponus.

Esate parašiusi ne vieną straipsnį, primindama apie prof. P. Avižonį, o 2002 metais kartu su doc. A. Valentinienė parengtoje „KMU Akių ligų klinikos istorijoje“ skiriate daug dėmesio prof. P. Avižonio veikalai, jo iniciatyva 1930 m. sukurtai Akių klinikai. Kuo svarbi Jums ši asmenybė?

Prof. P. Avižonis buvo iškilis asmenybė, žavėjęs kaip puikus specialistas, lietuvių kalbos mylėtojas, geras organizatorius. Ne kiekviename žmoguje tiek sutelpa. Buvo nepaprastai talentingas, darbštus žmogus, sugebėjęs įgyvendinti užsibrėžtus tikslus. Ką pradėdavo, visuomet baigdavo. Kokių darbų tik imdavosi, visus atlikdavo labai gerai.

Gyd. R. Brombergas, 1925–1927 m. studijavęs mediciną universitete, rašė apie prof. P. Avižonį: „Pagrindinė mintis, kuri eidavo per visas jo mokslo studijas su mumis, buvo išmokyti studentus savarankiškai dirbti ir galvoti. Jis nepakėsdavo papūgiškumo, mechaniškai išmoktų sakinių. Tokius studentus dygiai ir negailestingai pašiepdavo“. Prof. P. Avižonis garsėjo kaip geras specialistas, bet reiklus ir griežtas pedagogas. Kaip vertinate reiklumą?

Galbūt pradėsiu nuo to, ką gavau iš šeimos ir kokią turėjau asmeninę patirtį. Mūsų šeimoje buvo nuostata –

kiekvienas turi žinoti savo darbą ir gerai jį atlikti. Menų, jog tėvai visada rasdavo ūkyje darbo savo vaikams. Kai paaugau ir baigiau Žeimelio pradžios mokyklą bei progimnaziją, mokslus tęsiau Linkuvos gimnazijoje. Mane nuvežė į miestelį, išnuomojo kambarį, paliko maisto ir pinigų šeimininkei, ir nuo 15–16 metų prasidėjo mano savarankiškas gyvenimas. Namiškiai atvažiuodavo manęs aplankyti kas dvi ar trys savaitės, atveždavo maisto, ir vėl likdavau viena. Tokios gyvenimo sąlygos anksti išugdė atsakomybę. 1940 m. atvykau į Kauną, ketindama studijuoti mediciną. Bet, pamačiusi didelį kandidatų sąrašą, pabūgau ir pradėjau lankyti Gailestingųjų seserų kursus prie Raudonojo Kryžiaus ligoninės Kaune. Džiaugiausi, kad mokslas buvo nemokamas, gavau bendrabutį ir nereikėjo mokėti už maistą. Laisvalaikiu privalėjome dirbti medicinos seserų pagalbinkėmis. Sekino naktiniai budėjimai ligoninėje, sunkūs ligoniai, dideli reikalavimai. Darbo krūvis buvo toks didelis, taip pavargdavau, jog ne kartą buvo kilusi mintis viską mesti ir grįžti namo. Laikiausi iš paskutiniųjų, nes nenorėjau parodyti mamai, kad pasirinkau mediciną ne pagal savo galimybes. Baigusi slaugos kursus Anglijoje, vyriausioji sesutė labai atidžiai stebėdavo mūsų elgesį su ligoniais bei kasdienį darbą. Ji sakydavo, jog tik iš pirmo žvilgsnio atrodo, jog slauga nėra tokia jau svarbi. Net gerai lovą pakloti, kad ligoniui būtų patogiu ir nespautų nė viena paklodės ar antklodės raukšlė, reikia ilgai mokytis. Sesutės mūsų darbą aptardavo ir taktiškai išsakydavo pastabas. Jos nuolat pabrėždavo, jog reikia stengtis atlikti

Su šeima Trakuose,
2000 m.

darbą kuo geriau. Kursuose buvo griežta drausmė ir auklėjimas. Vyriausioji sesutė valgydavo kartu su mumis, todėl ir valgydamos neretai išgirdavome jos pastabų: „Sesele, jūs ne taip laikote šaukštą...“

Nebuvo lengva, bet iki šiol prisimenu tuos kursus kaip gerą gyvenimo mokyklą, kuri išugdė daug naudingų savybių. Vyriausioji sesutė griežtumu mokė sąžiningo darbo, įpratino pastebėti dalykus, kurie labai svarbūs ligoniui. Manau, kad reikiam pedagogui studentai atleidžia, kai supranta, jog darbas turi būti gerai atliktas. Darbo kritiką reikėtų priimti ne kaip asmeninį įžeidimą, bet kaip geranorišką dėmesingumą, norą gerinti darbo kokybę ir šalinti klaidas. Visada norėjau, kad gydytojai daugiau žinotų, kad galėtų geriau dirbti...

Karui baigiantis daugelis Medicinos fakulteto personalo narių pasitraukė į Vakarų, 1944–1950 m. universitete buvo blogos materialinės sąlygos, kai kuriais vadovėliais buvo uždrausta naudotis ideologiniais sumetimais, kiti buvo pasenę, trūko aparatūros, vaizdo priemonių... Kokie Jūsų prisiminimai iš studijų laikų?

Nors tuo laiku buvo sunkios materialinės sąlygos – vakarais kambaryje tamsu, šalta, maža patogumų, – tačiau jaunystėje atrodė viskas nugalima. Visus sunkumus kompensuodavo įgyjamos žinios, ypač kai jas perduodavo patyrę, žinomi profesoriai: V. Lašas, B. Abraitis, J. Šopauskas, P. Mažylis, L. Gutmanas, doc. J. Tiknienė ir daugelis kitų.

Kokia buvo kelio į oftalmologiją pradžia?

1949 m. KMI Akių ligų katedros vedėjas doc. J. Nemeikša pristatė mane katedros ir RKK ligoninės Akių ligų skyriaus darbuotojams. Tuo metu Akių ligų skyriuje buvo 23 lovos, visi gydytojų etatai užimti, todėl buvau priimta į katedrą vyr. laborantės pareigoms. Po metų pradėjau dirbti klinikine ordinatore. Turėjau galimybę pusę metų tobulintis Maskvos akių ligų klinikoje, kur gavau gilesnius specialybės pagrindus ir operacinius įgūdžius. Grįžusi dirbau klinikinį darbą, operavau. Po metų buvo pasiūlyta oftalmologijos aspirantūra Leningrade. Gimė dukra, todėl nesirengiau niekur važiuoti. Bet kai dvi kolegės neišlaikė stojamųjų egzaminų, prof. B. Abraitis pasikvietė mane ir pasiūlė stoti į aspirantūrą. Tuo metu respublikoje nebuvo nė vieno oftalmologo, turėjusio mokslinį laipsnį, todėl iškilo būtinybė rengti savus specialistus. Egzaminus išlaikiau ir išvažiavau į Mečnikovo instituto Akių ligų katedrą. Gyvenau Leningrade, retai ir trumpam grįždavau į Lietuvą, vyras ir mama rūpinosi dukrele.

Kuo įsimintinas buvo mokslinis darbas tuomečiame Leningrade?

Mokslinio darbo vadovas buvo žymus oftalmologas prof. P. E. Tichomirovas, iškili asmenybė, puikus chirurgas. Iš jo daug išmokau specialybės dalykų ir bendravimo su žmonėmis. Apskritai esu dėkinga kolegoms leningradiečiams,

nes buvo labai nuoširdūs ir daug man padėjo. Kai prof. P. E. Tichomirovas mėnesiui atgulė į ligoninę, aš per tą laiką dirbau Karo akademijos Akių klinikoje. Tuomet gera buvo dirbti – jei kas domino, galima buvo klausti, jokių paslapčių niekas neturėjo, pasitikėjo. Reikėjo tik norėti ir žinoti, kaip tomis žiniomis pasinaudoti. Prisimenu, kad bibliotekoje praleidau daug laiko rinkdama medžiagą, darydama literatūrinę apžvalgą ir pasimečiau, susidūrusi su tiek daug skirtingų nuomonių. Savo dvejones pasakiau profesoriui, o jis mane nuramino: „Kodėl jūs jaudinatės? Jums juk puiki proga padirbėti, išsiaiškinti“. Dirbau su ligoniais, jei kildavo neaiškumų, patarimo kreipdavausi į kolegas. Disertacijos gynimas artėjo, o mane vis labiau kaustė baimė, nes žinojau, jog mokslinėje taryboje bus 50 įvairių specialybių mokslininkų. Prieš gynimą drebėjau kaip lapas. O prof. P. Tichomirovas vėl nuramino: „Kodėl jūs jaudinatės? Pagalvokit, visi, kurie čia susirinko, tikrai mažiau žino apie tai, ką jūs tyrinėjote“. Gynimas praėjo sėkmingai, bet po jo visą dieną miegojau. Kitą dieną surengėme vakarienę. Savo erdvų ir gerą butą ta proga pasiūlė skyriaus vedėja doc. B. M. Edelman, abu su vyru pakvietėme profesorių P. Tichomirovą, draugus, kolegas. Dovanų gavau krikščiną vazą su linkėjimais: „Kad gyvenimas būtų toks skaidrus kaip ši vaza...“

Ką radote grįžusi į Lietuvą? Kokios veiklos ėmėtės?

Grįžusi dirbau klinikinį, pedagoginį ir organizacinį darbą. Buvo nesunku, malonu, budėdavome naktimis, neskaičiavome laiko... Pirmiausia labai svarbu buvo likviduoti trachomą, taip pat daug pastangų teko skirti akių traumoms, kurių vis dar pasitaikydavo pokario laikotarpiu, nes buvo užsilikę sprogmenų. 1962 m. Lietuvoje likviduota trachoma. Tai buvo didelis laimėjimas, juk šia liga sirgo apie 33 proc. Lietuvos žmonių. Kai susitvarkėme su trachoma, ėmiau galvoti apie tolesnį mokslinio darbo vystymą.

Perskaičiusi monografiją apie akių kraujotakos tyrimus, labai susidomėjau. Vėl nuvažiavau į Leningradą pas prof. P. Tichomirovą. Jis jau sunkiai sirgo, bet sutiko konsultuoti: „Gerai, Emilija, tik jei nori, kad padėčiau, paskubėk...“ Kitas konsultantas buvo prof. Z. Januškevičius. Antrąją disertaciją parašiau lietuviškai, dėl to buvo kai kurių nepatogumų, bet galiausiai viskas susitvarkė. Disertaciją apgyniau 1967 m. Kaune.

Kuo svarbus Jums buvo pedagoginis darbas? Ko reikalavote iš savo studentų ir kokius įgūdžius stengėtės ugdyti?

Studentus mokiau dirbti savarankiškai ir atsakingai. Pirmą kartą susidūręs su ligoniu, studentas neretai bijo prisiliesti prie akies, pasimeta. Tačiau ilgainiui atsiranda įgūdžiai ir patirtis. Pasitaikė gabių ir įdomių studentų, kurie ateidavo į egzaminus puikiai pasiruošę. Jais žavėjaisi. Bet buvo ir kitokių.

„Akių ligų vadovas“ – paskutinis P. Avižonio ilgų metų praktikos, pedagoginio darbo ir mokslinių studijų veikalas, išleistas 1940 metais. Kaip paaiškintumėte, kodėl gydytojais saugo ir neparduoda šios knygos?

Prof. P. Avižonio knyga yra bibliografinė retenybė. Tai Lietuvos oftalmologijos klasikinis veikalas. Dabar daug kas pasikeitė, bet tuo laikmečiu jis buvo labai aukšto dalykinio, galima sakyti, net pasaulinio lygio vadovėlis. „Akių ligų vadovas“ parašytas gražia lietuvių kalba, o jame vartota terminija praverčia ir šiuolaikiniams oftalmologams. Galiu drąsiai teigti, kad po 50 metų praktinio darbo dar galima prof. P. Avižonio knygoje rasti naudingų ir įdomių žinių.

Kurį savo mokslinį veikalą laikote svarbiausiu? Kuriai knygai ar temai skyrėte daugiausia dėmesio ir pastangų?

Svarbiausi man – disertaciniai darbai. Akių tuberkuliozės diagnostika su-

*Prof. E. Daktaravičienė
po apdovanojimo
Lietuvos Didžiojo
Kunigaikščio Gedimino
ordinu, 1997 m.*

dėtinga, sunki, todėl moksliniai tyrinėjimai šia tema yra svarbūs. Kitas mokslinis darbas buvo skirtas akių hemodinamikos ypatumams tirti. Smulkiųjų kraujagyslių pakitimų diagnostika yra labai subtili, reikalaujanti didelio dėmesingumo, patyrimo, bet ir labai įdomi, nes skatina gilintis į liginį, padeda anksti aptikti ligas.

Prof. P. Avižonis daug pastangų dėjo, kad valstybė skirtų lėšų Akių ligų klinikos statybai, bet vėliau susidūrė su jų paskirstymo problema. Jis griežtai pasipriešino, kai universiteto vadovybė naujai statomame pastate nutarė apjungti Ausų, nosies ir gerklės bei Akių klinikas – jis ne tik pasitraukė iš klinikų statybos komisijos, bet ketino palikti ir universitetą. Principingumas išėjo į naudą, galiausiai į jo nuomonę buvo atsižvelgta. O su kokiais sunkumais teko Jums susidurti kuriant kliniką?

1929 m. klinika buvo statoma už valstybės lėšas (statyba ir įrengimai atsiėjo vieną milijoną litų), o 1969 m. Lietuvos aklųjų draugija (LAD) pasiūlė Akių klinikos statybai 3 milijonus rublių. Todėl mūsų atsakomybė aklųjų ir silpnaregių atžvilgiu dėl tinkamai panaudotų lėšų ir pačios klinikos paskirties buvo dar didesnė. Prieš ir po karo tos pačios priežastys skatino oftalmologus imtis aktyvios

veiklos ir klinikų statybos. Buvo akivaizdu, jog toliau dirbti su tokia skurdžia klinicine baze jau neįmanoma, o akių ligų paplitimas vertė ieškoti išeities. 1970 m. prie KMI Akių ligų katedros buvo įkurta ūkiskaitinė Regos apsaugos mokslinė laboratorija, kurią finansavo LAD. Esu dėkinga tuomečiam LAD pirmininkui M. Poznanskui, kuris suprato tokio bendradarbiavimo būtinybę. Pagrindinės mokslinio darbo kryptys buvo šios: vaikų aklumo ir silpnaregystės priežasčių nustatymas, reabilitacijos galimybių ieškojimas, darbo sąlygų stebėjimas aklųjų gamybiniuose mokymo kombinateuose ir jų įtaka kai kurioms akių funkcijoms. Atsirado galimybė įtraukti į mokslinį darbą daugiau specialistų, galėjome 50 proc. gaunamų lėšų skirti įrangos įsigijimui. Tai buvo didelis palengvinimas, nes galėjome savo nuožiūra rinktis reikiamą aparatūrą, tyrinėti naujus gydymo ir diagnostikos metodus, diegti naujoves. Tokia buvo bendradarbiavimo su aklaisiais pradžia. Sėkminga laboratorijos veikla buvo viena iš svarbių argumentų, kodėl statyti kliniką geriau Kaune, o ne Vilniuje. Dabar, kai klinika jau 25 metus priminėja respublikos ligočius, sergančius akių ligomis, ir gerai žinoma užsienyje, norėtusi prisiminti tuos, kurie mus palaikė. Tai pirmiausia RKK liginės vyr. gydytojas doc. P. Jašinskas,

Respublikinės Kauno akių ligų ligoninės vyr. gydytoja Laima Matukonienė, LAD pirmininkas M. Poznanskas. Pastebėjusios, kad LAD iniciatyva nerado tinkamo atsako Vilniuje ir delsiama su konkrečiais pasiūlymais, skubiai pradėjome rengti projektinę užduotį. Lankėmės Leningrado, Maskvos, Odesos, Vladivostoko akių klinikose, domėjausi klinikomis Japonijoje. Pasitelkėme į pagalbą Miestų statybos projektavimo instituto Kauno filialo vyr. inžinierių J. Putną. Projektinėje klinikos užduotyje buvo numatyti 4 stacionaro skyriai po 60 lovų: glaukomos ir terapijos, chirurgijos, traumatologijos, oftalmologijos ir tinklainės patologijos bei vaikų akių ligų. Numatytos patalpos ligonių priėmimo skyriui, taip pat konsultacinei poliklinikai, Regos apsaugos laboratorijai. Taigi klinikoje, greta pagrindinio gydomojo darbo, norėjome tobulinti studentų mokymą ir plėsti mokslo tiriamąjį darbą. Paruošus ir suderinus projektinę užduotį, reikėjo gauti sveikatos apsaugos ministro leidimą statybai, įrodyti jam, kodėl kliniką reikia statyti Kaune, o ne Vilniuje. 1971 m. sausio 20 d. tokį leidimą iškovojome.

Albertas Camus rašė: „Gyvenimas trumpas, ir nuodėmė prarasti laiką. Sako, aš veiklus. Bet būti veikliam – irgi reiškia prarasti laiką tiek, kiek prarandi pats save“. Nuolat būnant organizacinės ir mokslinės veiklos sukuryje, ar likdavo laiko sau? Koks Jūsų hobis, kuo užsiimate laisvalaikiu?

Neturiu jokio išskirtinio pomėgio, tiesiog neturėjau tam sąlygų ir laiko. Mėgstu literatūrą, meną, muziką, tačiau daug laiko tam neskiriu. Savaitgaliais aplankau dailės parodas. Negaliu pasakyti, kad mane domintų kuri nors viena dailės kryptis, galbūt neskiriu tam daug dėmesio. Įdomūs daugelio kryptių dailininkų darbai. Stebiu, kas naujo šiuolaikinių dailininkų kūryboje. Lankiausi didžiausiuose pasaulio meno lobynuose Paryžiuje ir Londone. Galbūt toks domėjimasis daile susiformavo po studijų Leningrade. Gyvenome viename kambaryje su este, kurios draugė studijavo menotyra, todėl sėkmadieniais kartu eidavome į Ermitažą, klausydavomės įdomių jos komentarų... O pokariu, kai dar studijavome Kaune, teatre lankydavomės beveik kas antrą dieną. Džiugu buvo, kad teatras vėl pradėjo savo veiklą ir galėjome klausytis puikių dainininkų. Bilietus į teatrą pirkdavome už pinigus, kuriuos gaudavome pardavusios duonos korteles... Gyvenome keturios studentės viename kambaryje ir kortelės gaudavome kiekvieną savaitę, tad jų susikaupdavo, nes duonos atsi-veždavome iš namų. Po kiekvieno spektaklio turėjome apie ką ilgai kalbėti ir į ką įsijausti... Kartais leidimus į teatrą parūpindavo kraštietis kompozitorius Julius Juzeliūnas.

Dėkoju už pokalbį.

————— Kalbino **A. Grikštienė**

Parengta pagal antrąjį „Lietuvos oftalmologijos“ numerį

”1962 m. Lietuvoje likviduota trachoma. Tai buvo didelis laimėjimas, juk šia liga sirgo apie 33 proc. Lietuvos žmonių“